

سه شنبه 24 شهریور 1394 - 1 ذی الحجه 1436 - 15 سپتامبر 2015

رحلت فیلسوف کبیر و عالم نامدار شیعه، حکیم «جهانگیرخان قشقایی»...

* 24 شهریور در گذر تاریخ

* رحلت فیلسوف کبیر و عالم نامدار شیعه، حکیم «جهانگیرخان قشقایی» (1289 ش) اشاره:

حکیم جهانگیر خان قشقایی در سال 1208 ش (1243 ق) در یکی از روستاهای اطراف شهرضا به دنیا آمد. وی در ابتدا مختصری درس خواند و علاوه بر در پیش گرفتن شاهنامه خوانی، در نواختن تار استادی داشت. جهانگیرخان که در چهل سالگی برای تکمیل هنر نوازندگی به اصفهان رفت، ناگهان شوق فراگیری دانش در او بیدار شد و از زندگی ایلی دست کشیده، در مدرسه صدر اصفهان به فراگیری علوم دینی روی آورد. او در محضر استادانی همچون محمدرضا صهبای قمشه‌ای، ملاحسینعلی تویسرکانی، ملاعبدالجواد حکیم خراسانی و شیخ محمد حسین نجفی و... به شاگردی نشست و دیری نگذشت که در حکمت، فلسفه، فقه، طب، ریاضی و نجوم و... به استادی رسید و در عرفان و اخلاق از سرآمدان روزگار خویش گردید. حکیم جهانگیرخان از آن پس به تدریس مشغول شد و در طول چهل سال شاگردان بسیاری از قبیل حضرات آیات: سید حسین طباطبایی بروجردی، آقاضیاءالدین عراقی، سید ابوالحسن اصفهانی، محمد علی شاه آبادی، سید حسن مدرس، حاج آقا رحیم ارباب، علامه محمد حسین فاضل تونی، سید محمد کاظم عصار و ده‌ها حکیم و عالم فرزانه دیگر از محضرش کسب فیض کردند. جهانگیرخان دانشمندی بود که هم از علم و هم از اخلاق برخوردار بود. سراسر زندگی خود را در تجرد و قناعت زیست و هرگز جامه ایلی را به جز در هنگام نماز از تن خویش بیرون نکرد. سرانجام این حکیم وارسته و عارف و فیلسوف در بیست و چهارم شهریور 1289 ش برابر با سیزدهم رمضان 1328 ق در 83 سالگی رخ در نقاب خاک کشید و در قبرستان تخت فولاد اصفهان مدفون شد.

* همایون سمیعی، علی فتوحی معاونین وزارت امور خارجه شدند (1350 ش)

* احمد میرفندرسکی سفیر ایران در مسکو به قائم مقامی وزارت امور خارجه تعیین شد و به جای وی محمدرضا امیرتیمور به مسکو رفت (1350 ش)

* جعفر شریف امامی مجدداً به ریاست مجلس سنا انتخاب شد. دکتر سید محمد سجادی و دکتر عزت الله یزدان پناه نایب رئیس شدند (1354 ش)

* کمیسیون امنیت اجتماعی در یک نشست خود عده ای از تجار مرغ را تبعید نمود (1355 ش)

* آیت الله سید مهدی یثربی با صدور اطلاعیه ای، از تمامی کسبه کاشان که به منظور همدردی با بازماندگان شهدای 17 شهریور تهران محل کسب خود را تعطیل کرده بودند، تشکر کرد. (1357 ش)

* درگذشت استاد «حبیب الله نجومی» ستاره‌شناس معاصر و ناشر سالنمای ایران (1366 ش) اشاره:

حبیب الله نجومی در سال 1287، در شیراز و در خانواده‌ای به دنیا آمد که از طرف پدر، بیشتر از مشاهیر علم هیئت و نجوم بودند که تقریباً طی سه نسل به استخراج و چاپ تقویم همت گماشته‌اند. حبیب الله نجومی، خود، از نه سالگی رموز نجوم را از پدر آموخت و در هجده سالگی به استخراج و محاسبه تقویم پرداخت. پس از درگذشت پدر، نجومی این کار را به تنهایی پی گرفت و در 1312 ش نخستین تقویم خود را انتشار داد. استاد حبیب الله نجومی، ناشر سالنمای ایران، سرانجام در 24 شهریور 1366 در هفتاد و دو سالگی دار فانی را وداع گفت.

* درگذشت علی محمد حیدریان ،

نقاش نامی معاصر (1369 ش)

اشاره:

استاد علی محمد حیدریان در سال ۱۳۷۵ ش

در شهر اصفهان به دنیا آمد. او تحصیلات خود را در مدرسه‌های خرد و آلیانس (فرانسوی‌زبان) ادامه داد و در همان طفولیت پدر خود را از دست داد و تحت تکفل برادرش قرار گرفت. از ابتدای تشکیل هنرستان نقاشی کمال‌الملک، وی از نخستین هنرجویانی بود که نقاشی را از کمال‌الملک آموخت. حیدریان بعدها در کنار استاد کمال‌الملک به تربیت شاگردان نقاشی پرداخت. وی همچنین از استادان مؤسس هنرکده نقاشی بود که پس از آن تبدیل به دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران شد. در آن زمان به حیدریان بورسیه‌ای برای سفر به خارج و تکمیل مطالعات و هنر خود اعطاء شد. طی این سفر، سه ماه در بروکسل (بلژیک) و سه ماه در پاریس (فرانسه) به سر برد و با آثار نقاشان بزرگ آشنا شد و به کپی‌برداری از آن‌ها پرداخت. وی بعد از 6 ماه بورسیه را ناتمام گذاشت و از پاریس به ایران گشت و مجدداً به کار در دانشکده و تعلیم مشغول شد. حیدریان در سال ۱۳۴۳ش به سمت استاد تمام‌وقت در دانشکده هنرهای زیبا منصوب شد و در سال ۱۳۴۶ش با توجه به خدماتش به هنر ایران به‌عنوان استاد ممتاز دانشکده هنرهای زیبا انتخاب شد. آثار باقی‌مانده از حیدریان را می‌توان در

پنج دسته طبقه‌بندی کرد: تابلوهایی از صورت اشخاص (پرتره)، تابلوهایی از مناظر طبیعی یا فضاهای سر بسته مانند اتاق، تابلوهایی با عنوان طبیعت بی‌جان، تابلوهایی که از آثار نقاشان جهان کپی شده است مانند کارهای رامبراند، ولاسکوئر، رنوار، شیشکین و تی‌سین و تابلوهایی تخیلی استاد مانند تابلوی حضرت موسی (ع) یا تابلوی غدیر خم یا تابلوی حضرت مسیح (ع). از جمله آثار وی می‌توان به دو مورد اشاره کرد: کپی تابلوی چوپان «میله» که در مجموعه خانوادگی محفوظ است و چهره‌ای از پروفیسور پاستور که در موزه مؤسسه پاستور پاریس نگهداری می‌شود. حیدریان در تمام زندگی خود هرگز در هیچ نمایشگاه خصوصی شرکت نکرد و اگر هم در نمایشگاه‌های دسته‌جمعی شرکت می‌کرد، با اصرار دوستانش بود. حیدریان تا سال ۱۳۶۷ش در کارگاه نقاشی خود مشغول به کار بود و به تربیت نقاشان می‌پرداخت. کسانی هم‌چون جواد حمیدی، محمود جوادپور، مرتضی ممیز، کیخسرو خروش، پرویز کلانتری و منیر فرمانفرمائی‌ان و بسیاری دیگر... از جمله معروف‌ترین شاگردان وی بوده‌اند که هریک نامی آشنا در عرصه هنر این مرز و بوم به‌شمار می‌روند.

سیک کار استاد علی‌محمد حیدریان؛ کلاسیک، ناتورالیسم و گاهی به‌همراه رگه‌هایی از تأثیرات قلم امپرسیونیست‌ها می‌باشد. این استاد شهیر نقاشی در اسفند ۱۳۶۸ش در خانه خود زمین خورد و پس از آن از صندلی چرخ‌دار استفاده می‌کرد تا بالاخره در تاریخ 24 شهریورماه سال ۱۳۶۹ هجری شمسی دار فانی را وداع گفت.

* درگذشت دکتر «عبدالحسین زرین کوب» استاد بنام ادبیات پارسی (1378 ش)

اشاره:

دکتر عبدالحسین زرین کوب، پژوهشگر برجسته ادبیات و تاریخ، در سال 1301 ش در بروجرد به دنیا آمد. وی پس از پشت سرگذاشتن تحصیلات ابتدایی و دبیرستان، به خدمت معارف و فرهنگ درآمد و در سال 1327 ش، با کسب عنوان رتبه اول موفق به دریافت لیسانس و سپس

فوق لیسانس و دکترا گردید. وی در این دوران از محضر استادانی نظیر محمدتقی بهار، عباس اقبال آشتیانی، احمد بهمنیار و بدیع الزمان فروزان‌فر استفاده برد و در خارج از دانشگاه، مدتی چند در خدمت آیت الله ابوالحسن شعرانی با مباحث حکمت و فلسفه آشنایی کامل یافت.

استاد زرین کوب در سال 1330 ش، در کنار عده‌ای از دانشمندان و استادان برای مشارکت در طرح ترجمه مقالات دائرة المعارف بزرگ اسلامی دعوت شد و همکاری شایانی نمود. وی سالیان متمادی در دانشگاه تهران تدریس نمود و مدتی مدیریت گروه ادبیات فارسی این دانشگاه را برعهده داشت. زمینه اصلی پژوهش استاد، مطالعه در تاریخ و فرهنگ اسلامی و نقد ادبی است. ایشان با تبحر در زبان فارسی و تسلط بر زبان و ادبیات عرب و آشنایی با چند زبان اروپایی و مشخصاً انگلیسی و فرانسوی، آثار پرارزشی از خود به یادگار گذاشت که تألیف فلسفه شعر، نقد ادبی در 2 جلد، شعر بی‌دروغ، از کوچه رندان و نیز ترجمه ادبیات فرانسه در قرون وسطی، متافیزیک و فن شعر و... از آن جمله‌اند. مجموعه تألیفات و پژوهش‌های استاد زرین کوب که بیش از پنجاه اثر می‌باشند نشان می‌دهد که او زندگانی علمی خود را در میان تاریخ و ادبیات و فلسفه تقسیم کرده و در واقع پیوندی بین این رشته‌ها برقرار ساخته است.

استاد زرین کوب که عضو شورای مشاوران عالی کتابخانه ملی و عضو شورای عالی علمی مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی بود و ماه‌های آخر عمر خویش را در تدوین آثار درباره زندگی و اندیشه‌های عطار و سعدی سپری می‌کرد، سرانجام در 24 شهریور 1378 ش در 77 سالگی بدرود حیات گفت و در قطعه فرهیختگان بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

* 1 ذی الحجه در گذر تاریخ

* ازدواج امیرالمؤمنین

امام علی(ع) و حضرت فاطمه ی زهرا(س)(2 ق)

اشاره:

خواستگاران بسیاری از شخصیت‌های بزرگ

صدر اسلام، حضرت زهرا (س) را برای همسری خود، از پیامبر اکرم(ص) خواستگاری کردند. اما پیامبر(ص) به هیچ یک از آن‌ها پاسخ مثبت نداد و از ایشان روی برمی‌گردانید. تا این که امام علی(ع) به

محضر پیامبر(ص) آمد و خواستگاری نمود.

پیامبر(ص) فرمود: یا علی! پیش از تو کسانی از فاطمه خواستگاری کرده‌اند و او در همه، اظهار کراهت کرده است. اما تو منتظر باش تا برگردم.

رسول الله به اطاق حضرت زهرا رفت و فرمود:

فاطمه جان، علی بن ابی‌طالب کسی است که قرابت و فضل و اسلام او را شناخته‌ای. من از پروردگارم خواسته‌ام، تو را به بهترین و محبوب‌ترین خلقش تزویج کند. حال، علی از تو خواستگاری می‌کند. نظرت چیست. فاطمه ساکت شد ولی روی برنگردانید و رسول الله در قیافه‌ی فاطمه، نارضایتی احساس نکرد.

آنگاه حضرت به پاخاست و فرمود: الله اکبر. سکوت فاطمه حاکی از رضایت اوست. در این هنگام جبرئیل نازل شد و گفت: یا رسول الله! فاطمه را به علی تزویج کن. خدا، فاطمه را برای علی و علی را برای فاطمه پسندیده است، آنگاه آن حضرت، فاطمه را به علی تزویج کرد.

بعد از تهیه‌ی مقدمات، آن دو بزرگوار با هم ازدواج کردند. مهریه حضرت زهرا (س) 500 درهم بود که علی (ع) با نیمی از آن برای خانه جهاز خرید. پیامبر(ص) در این باره فرموده است: من فاطمه را

به ازدواج علی(ع) در نیاوردم مگر آن هنگام که خدا، آن را به من فرمان داد. بدین ترتیب، نور به نور رسید و صدیقه‌ی طاهره به منزل حضرت علی(ع) قدم گذاشت تا از آن وصلت مبارک، دو سید جوانان اهل بهشت و زینبیین و پس از آنها ائمه‌ی اطهار(ع) و راهنمایان توحید، قدم به دنیا گذارند و ظلمت جهان را منور فرمایند.

* تولد «ابن ابی‌الحدید» دانشمند و مورخ بزرگ مسلمان(586 ق)

اشاره:

ابوحامد عبدالحمید بن محمد مدائنی، معروف به ابن ابی‌الحدید معتزلی، از بزرگان علمای معتزله، فقیه، اصولی، حکیم، متکلم، شاعر و کاتب می‌باشد. شرح نهج البلاغه‌ی او که شهره‌ی عام و خاص است، حاکی از مودت و دوستی وی نسبت به امیرالمؤمنین(ع) و خانواده‌ی رسالت(ص) می‌باشد.

این اثر از کتب مهم و معتبر ادبی، تاریخی و کلامی است و از همان زمان تألیفش شهرت یافته و محل مراجعه و استفاده‌ی دانشمندان قرار گرفته است. ابن ابی‌الحدید در مدائن به دنیا آمد و در سال 656 ق در هفتاد سالگی در بغداد وفات یافت. شرح یاقوت ابن نوبخت، شرح مُحَصَّل فخر رازی و القصائدُ السَّبْع فی مدح سیدنا علی(ع) از دیگر آثار اوست.

* 15 سپتامبر در گذر تاریخ

* استقلال کشورهای آمریکای مرکزی از استعمار اسپانیا (1821م)

* روز ملی و استقلال «السالوادور» از استعمار اسپانیا (1821م)

* روز ملی و استقلال «گواتمالا» از استعمار اسپانیا (1821م)

* تصرف اسکندریه مصر توسط قوای متجاوز انگلیسی (1882م)

* کشف ویروس حامل بسیاری از بیماری‌ها توسط دانشمندان روسی (1892م)

* اعلام حکومت جمهوری در روسیه و پایان امپراتوری روسیه تزاری (1917م)

* اعدام «عدنان مندرس» نخست وزیر پیشین ترکیه (1961م)

* تولد الیور استون کارگردان آمریکایی (1946 م)